

บทคัดย่อ

“ ชุมชนคนเยี่ยมบ้าน ”

(การฟื้นฟูผู้ป่วยที่บกพร่องทางการเคลื่อนไหว)

กลุ่ม Rehab Team

คำขวัญ ร่วมแรงร่วมใจ ฟื้นฟูยามเจ็บไข้ ให้กลับฟื้นคืน

ประเภทเครื่องมือที่ใช้ KM

เหตุผล/ความสำคัญ

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ประจำปี พ.ศ. 2550 – 2554 มีนโยบายด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับสุขภาพของประชาชน ว่าให้มีการดูแลสุขภาพของประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ตามชุดสิทธิประโยชน์ให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเสริมสร้างสุขภาพ, ด้านการป้องกันโรค, ด้านการรักษาพยาบาลและด้านการฟื้นฟูสภาพแบบองค์รวมและต่อเนื่อง โดยเน้นด้านสร้างสุขภาพมากกว่าการซ่อมสุขภาพ ให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจ ตระหนักที่จะดูแลสุขภาพของตนเองร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมในการช่วยเหลือประชาชน

กองเวชศาสตร์ฟื้นฟูได้จัดทำโครงการจัดการความรู้เกี่ยวกับโรคข้อต่อต่างๆ เนื่องจากเป็นภาวะที่พบได้บ่อย 1 ใน 5 อันดับแรกของผู้ป่วยที่มาใช้บริการ จึงเกิดชุมชนนักปฏิบัติ คนรักข้อ เพื่อจัดการความรู้ในโรคข้อต่อต่างๆ และได้เข้าร่วมประกวดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพประเภทเครื่องมือ KM จนได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 จากกองทัพอากาศ เมื่อ ส.ค. 2552 จากความสำเร็จครั้งนี้ ทำให้ทีมงานมีกำลังใจ และมีความเข้าใจในกระบวนการจัดการความรู้ที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเน้นการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน เป็นการต่อยอดความรู้เดิมจึงเกิดชุมชนคนเยี่ยมบ้านขึ้นเพื่อจัดการความรู้ เรื่อง การดูแลผู้ป่วยที่บกพร่องทางการเคลื่อนไหว พัฒนางานด้านการรักษาโรคที่ส่งผลให้เกิดการบกพร่องทางการเคลื่อนไหว ซึ่งมีความสำคัญรองลงมา โดยมีการให้ความรู้ตั้งแต่ก่อนกลับบ้านจนถึงการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน ป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน และโอกาสที่จะกลับมาเป็นซ้ำ เพื่อให้ผู้ป่วยและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ญาติ อาสาสมัครในชุมชน และบุคคลที่สนใจนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นวงกว้างมากขึ้น เป็นการหมุนเกลียว และเพื่อการดำเนินงานพัฒนาไปสู่ความสำเร็จพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการแพทย์ด้านต่าง ๆ มาร่วมทำงานเป็นทีม คือ ทีมเวชศาสตร์ฟื้นฟู ได้แก่ แพทย์ พยาบาล นักกายภาพ นักกิจกรรมบำบัด และทีมผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการเยี่ยมบ้านจากสำนักงานประกันสุขภาพ ได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ที่เหมาะสมร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้ให้เป็นแหล่งข้อมูล ที่มีความเชื่อถือทางวิชาการมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการ นวัตกรรม และมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช มีหน่วยดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลต่อเนื่องหลังจากออกจากโรงพยาบาลไปแล้ว และสมาชิกเข้าใจว่า KM สามารถนำมาใช้ในการทำงานประจำวันได้ โดยไม่รบกวนงานประจำ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนางานตนเองอย่างต่อเนื่องต่อไปในอนาคต

กองเวชศาสตร์ฟื้นฟูได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการให้ความรู้ผู้ป่วยก่อนกลับบ้าน การเยี่ยมบ้าน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การดูแลผู้ป่วยที่บกพร่องทางการเคลื่อนไหวขึ้น เพื่อพัฒนางานบริการให้ครบวงจร และตอบสนองความต้องการของผู้ป่วย เป็นบริการที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยอาศัยพื้นฐานจากงานวิชาการ KM ควบคู่ไปกับการพัฒนาบุคลากร และขีดความสามารถของหน่วยบริการต่างๆ ที่อยู่ในกระบวนการ

วิธีดำเนินการ

ตามกระบวนการจัดการความรู้ ๗ ขั้นตอนที่

ผลการดำเนินการ

๑. อาสาสมัคร ญาติ และผู้ป่วยมีความรู้เพิ่มขึ้น > 80%

ตัวชี้วัด	ดี	พอใช้
การฟื้นฟูทางกายภาพบำบัด	97%	3%
การฟื้นฟูทางกิจกรรมบำบัด	94%	6%

๒. อาสาสมัคร ญาติ และผู้ป่วยสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง > 80%

เรื่อง	ได้ทดสอบ	ไม่ได้ทดสอบ
การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย การช่วยยืนและเดิน	83%	17%
การจัดท่าทาง การช่วยเหลือคนโหวแขน-ขา ที่อ่อนแรง	95%	5%

๓. ผู้ป่วยมีสภาวะความเจ็บป่วยที่ดีขึ้น > 80%

ตัวชี้วัด	ดีขึ้น	คงที่
- การเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	86%	14%
- ลดปัจจัยเสี่ยงในการเกิดภาวะแทรกซ้อน		

๔. ความพึงพอใจต่อกระบวนการให้ความรู้ > 80%

ตัวชี้วัด	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
ความพึงพอใจ	91%	6%	3%

การเผยแพร่และการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

๑. การให้ความรู้ก่อนกลับบ้าน
๒. การออกเยี่ยมบ้าน
๓. การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ